

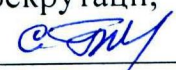
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2

від «18» жовтня 2017 р.

№ 36218102017

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

підготовки

бакалавра

(назва освітнього ступеня)

Спеціальності

025 «Музичне мистецтво»

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми «Музичне мистецтво»

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни «Методика викладання музичного мистецтва» підготовки бакалавра, 02 «Культура і мистецтво», напрям підготовки 025 «Музичне мистецтво», за освітньою програмою «Музичне мистецтво»

Розробник: Панасюк Світлана Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства.

Рецензент: Мандрик Юрій Борисович, кандидат мистецтвознавства, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри історії теорії мистецтв та виконавства

протокол № ____ від _____ 201_ р.

Завідувач кафедри: _____ (Ігнатова Л.П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № ____ від _____ 201_ р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Шиманський П.Й.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1
денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 «Культура і мистецтво», 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво» бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3 ІНДЗ: є		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції :14 год.
		Практичні (семінари): 14 год.
		Самостійна робота: 56 год.
		Консультації: 6 год.
	Форма контролю: екзамен (3 семестр)	

заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 «Культура і мистецтво», 025 «Музичне мистецтво» «Музичне мистецтво»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3 ІНДЗ: є		Рік навчання : 2
		Семестр : 3
		Лекції: 6 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота: 71 год.
		Консультації 9 год.
	Форма контролю: екзамен (3 семестри)	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни “Методика викладання музичного мистецтва” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», спеціальності 7.02020401 «Музичне мистецтво»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання музичного мистецтва» є закономірності, принципи, завдання, зміст, організація, форми й методи передачі вчителем та засвоєння учнями досвіду музичної діяльності.

Мета навчальної дисципліни “Методика викладання музичного мистецтва” - підготувати майбутніх вчителів музики до методично грамотної професійної діяльності в загальноосвітній школі.

Завдання курсу “Методика викладання музичного мистецтва”: показати майбутнім вчителям шляхи реалізації навчальної програми з музичного мистецтва; навчити свідомо застосовувати фундаментальні положення музичної педагогіки в практичній діяльності музиканта-педагога; сприяти формуванню конструктивних, музично-виконавських, комунікативно-організаторських та дослідницьких умінь та навичок вчителя музики; пробудити інтерес до самостійної роботи з педагогічною та методичною літературою.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- особливості музичного мистецтва як складової частини духовної культури суспільства, його пізнавальні та виховні можливості;
- суть, мету і завдання музичної освіти школярів;
- види музичної діяльності та їх взаємозв'язок;
- загальні та специфічні особливості сучасного уроку музичного мистецтва, його типи;
- методи, прийоми і принципи музичного виховання та навчання;
- основну спеціальну монографічну, науково-теоретичну і методичну літературу з мистецтвознавства, музикознавства, музичної педагогіки;

вміти:

- вирішувати педагогічні, навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхньої музичної підготовки;
- творчо проводити уроки музичного мистецтва у відповідності з метою, завданнями і принципами художньо – освітньої роботи в школі;
- розвивати в процесі занять музичні здібності дітей;
- здійснювати огляд теоретичної та методичної літератури;
- аналізувати збірки музично – педагогічного репертуару для учнів;

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2
денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. Роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Завдання, зміст та організація різних видів музичної діяльності.					
Тема 1. Музична діяльність учнів. Форми та види.	12	2	2	8	
Тема. Методика проведення слухання музики на уроці.	14	2	2	8	2
Тема 3. Методика навчання співу. Завдання і зміст вокально-хорової діяльності.	14	2	2	8	2
Тема 4. Дитяча музична творчість. Методика засвоєння музичних знань. Завдання та зміст музично-теоретичної діяльності учнів.	12	2	2	8	
Разом за модулем 1	52	8	8	32	4
Змістовий модуль 2. Зміст та організація уроків музичного мистецтва.					
Тема 5. Методика проведення уроків музичного мистецтва. Планування та аналіз уроку музичного мистецтва.	14	2	2	8	2
Тема 6. Педагогічне оцінювання навчальних досягнень учнів із музичного мистецтва.	12	2	2	8	
Тема 7. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва.	12	2	2	8	
Разом за модулем 2	38	6	6	24	2
Всього годин:	90	14	14	56	6

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. Роб.	Конс.
Тема 1. Завдання, зміст та організація різних видів музичної діяльності.					
Тема 1. Музична діяльність учнів. Форми та види.	12	2		10	
Тема. Методика проведення слухання музики на уроці.	16	2	2	10	2
Тема 3. Методика навчання співу. Завдання і зміст вокально-хорової діяльності.	16	2	2	10	2
Тема 4. Дитяча музична творчість. Методика засвоєння музичних знань. Завдання та зміст музично-теоретичної діяльності учнів.	13			11	2
Разом за модулем 1	57	6	4	41	6
Змістовий модуль 2. Зміст та організація уроків музичного мистецтва.					
Тема 5. Методика проведення уроків музичного мистецтва. Планування та аналіз уроку музичного мистецтва.				10	1
Тема 6. Педагогічне оцінювання навчальних досягнень учнів із музичного мистецтва.				10	1
Тема 7. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музичного мистецтва.				10	1
Разом за модулем 2	33			30	3
Всього годин:	90			71	9

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Завдання, зміст, та організація різних видів музичної діяльності.

Тема 1. Музична діяльність учнів. Форми та види.

Форми музичної діяльності дітей в загальноосвітній школі. Слухання музики. Виконавчо–творча діяльність. Музично-пізнавальна. Суспільно корисна діяльність. Види музичної діяльності учнів. Взаємодія та взаємозв'язок видів музичної діяльності.

Тема 2. Методика проведення слухання музики на уроці.

Завдання і зміст слухання музики. Види роботи вчителя з підготовки та організації слухання музики. Слухання музики як вид діяльності на уроці музичного мистецтва. Завдання та зміст. Формування культури слухання музики. Напрямки формування культури слухання музичних творів. Слухання музики в початковій школі. Слухання музики в основній школі. Педагогічні умови слухання музики. Тактики слухацького спілкування з музикою. Підготовка учнів до слухання музики. Вступне слово вчителя. Вимоги до підготовчої інформації. Слухання музичного твору. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів. Методика постановки запитань. Емоційно-образні визначення характеру музики. Метод моделювання музичного сприймання. Метод порівняння. Прийом “руйнування початкового образу”. Метод роздумів про музику. Прийом “пластичного інтонування”. Прийом “вільного диригування”. Використання позамузичних прикладів. Використання аналогій з творами інших видів мистецтва. Повторне сприймання музичного твору.

Тема 3. Методика навчання співу. Завдання і зміст вокально-хорової діяльності. Види роботи вчителя з підготовки та організації вокально-хорової діяльності учнів. Сутність голосоутворення. Вікові особливості розвитку дитячого голосу. Методика формування співацьких навичок і вмій молодших школярів. Співацька постава. Співацьке дихання. Співацька дикція. Співацьке звукоутворення. Хоровий стрій та ансамбль. Причини фальшивого співу. Завдання вокально-хорової діяльності учнів початкових класів. Особливості співацького розвитку учнів-підлітків. Завдання вокально-хорової діяльності учнів в основній школі. Методи навчання співу. Методи пояснення і показу. Репродуктивний метод. Фонетичний метод. Методика розучування пісні. Підготовка вчителя до розучування пісні. Розспівування. Ознайомлення з піснею. Розучування пісні. Методика виховання навичок багатоголосного співу. Гігієна, співацький режим і охорона співацького голосу.

Тема 4. Дитяча музична творчість.

Гра учнів на музичних інструментах. Музично-композиційна діяльність учнів.

Завдання та зміст навчання гри на музичних інструментах в початковій та основній школі. Методика організації гри на музичних інструментах. Завдання та зміст навчальної музично-композиційної діяльності. Методичні погляди на організацію навчальної музично-композиційної діяльності.

Методика засвоєння музичних знань. Завдання та зміст музично-теоретичної діяльності учнів.

. Музично-теоретична діяльність учнів початкової школи. Музично-теоретична діяльність учнів основної школи. Методика організації музично-теоретичної діяльності учнів.

Змістовий модуль 2. Зміст та організація уроків музичного мистецтва.

Тема 5. Методика проведення уроків музичного мистецтва. Планування та аналіз уроку музичного мистецтва.

Урок як основна форма організації музичної освіти школярів. Особливості уроку

музичного мистецтва. Типи уроків музики. Особливості проведення уроків музики в початковій школі. Організація діяльності учнів на уроці музики. Планування уроку. Оцінка якості проведення уроку.

Тема 6. Педагогічне оцінювання навчальних досягнень учнів із музичного мистецтва.

Педагогічні функції оцінювання. Оцінювання музично-освітніх досягнень учнів. Критерії оцінювання. Оцінка колективної навчальної діяльності учнів.

Тема 7. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики.

Поліхудожня діяльність учнів на уроках музичного мистецтва. Зміст та організація поліхудожньої діяльності в початковій та основній школі. Види поліхудожньої діяльності учнів.

5. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

У процесі вивчення курсу “Методика викладання музичного мистецтва ” студент повинен виконати індивідуальну науково-творчу роботу згідно тематики курсу. Створити розгорнутий сценарій уроку музичного мистецтва в різних класах (за власним вибором) та проілюструвати музичний матеріал, запропонований для вивчення на уроці.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)							Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2			Модуль 3			
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	10	40	20	100
4	5	5	4	4	4	4				

Критерії оцінювання відповідей на семінарських заняттях

4,5 балів – студент вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

2, 3 бали – студент вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

1 бали – студент недостатньо засвоїв теми, допустив помилки щодо розуміння основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

Критерії оцінювання індивідуального науково – дослідного завдання (ІНДЗ)

8 – 10 балів – завдання виконане на науковому рівні, висвітлено сутність основних теоретичних понять, матеріал викладено логічно, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення; виступив на захисті, відповівши на всі запитання вірно; текстовий та ілюстративний матеріал оформлені охайно;

5 – 7 балів – завдання виконане на науковому рівні, висвітлено сутність основних теоретичних понять, матеріал викладено логічно, продемонстровано здатність до аналізу та узагальнення, виступив на захисті, але допустив неточності при відповіді на запитання; можлива неточність в оформленні та групуванні матеріалів по розділах;

1 – 4 балів – завдання виконане на достатньому рівні, добре здійснено підбір та узагальнення матеріалу; є недоліки у висвітленні змісту понять та категорій, або у послідовності викладу матеріалу; при захисті допустив низку помилок та неточностей, відповідаючи на запитання; робота оформлена неохайно.

0 балів завдання виконане частково, матеріал не відповідає змісту теми, студент не вміє працювати з науковою літературою;

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

21 – 30 балів – завдання виконано самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

11 – 20 балів – завдання виконано з використанням творчих рішень нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

1 – 10 балів – завдання виконано з елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

Максимальна оцінка за екзамен – 60 балів. Пропонується дати відповіді на

3 теоретичні запитання та виконати практичне завдання, за кожну правильну відповідь – 15 балів.

В результаті сумування балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролю, студент отримує оцінку

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Апраксина О.А. Методика музикального виховання в школі / О. А. Апраксина. - М. – 1983. -264 с.
2. Абдуллин Э. Б., Методика музикального образования: Учебник / Э.Б. Абдуллин, Е. В. Николаева.-М.: Музыка, 2006.- 336 с.
3. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі / О.О. Гумінська. – Тернопіль, 2003. – 104с.
4. Дмитриева Л.Г. Методика музикального виховання в школі / Л.Г. Дмитриева, Н.М. Черноиваненко - М., 1989.
5. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. Навчальний посібник. Частина 1 / Я. С. Кушка. – Вінниця: Нова книга, 2007. -216с
7. Печерська Е. Уроки музики в початкових класах / Е. Печерська. К.: Либідь, 2001. – 271с.
8. Програми для середньої загальноосвітньої школи. (3-4 класи) – К.: «Початкова школа». – 2003. - С.233-252
9. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в початковій школі: Навч.-метод. Посібник / О. Я. Ростовський.-Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 215 с
- 10.Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч.-метод. Посібник / О. Я. Ростовський.-Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000.
11. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
- 13.Теория и методика музыкального образования детей: Научно – методическое пособие / Л. В. Школяр, М. С. Красильникова и др.- 2-е изд. – М.: Флинта: Наука, 1999. – 336 с.
14. Хлебнікова Л.О. Методика хорового співу в початковій школі / Л.О. Хлебнікова //Метод.посібник. – Тернопіль. Навчальна книга – 2006. – 213 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

- 1.Методика викладання музичного мистецтва як наука і навчальна дисципліна.
- 2.Види музичної діяльності, їх взаємодія та взаємозв'язок на уроці музичного мистецтва.
- 3.Досягнення єдності видів діяльності з допомогою теми уроку.
- 4.Музичний розвиток учнів на уроці музичного мистецтва. Особливості музичного сприймання школярів.
5. Основні етапи ознайомлення учнів з твором
6. Методи розвитку музичного сприймання у процесі слухання й аналізу музики.
7. Проблемні ситуації в ході сприймання музики.
- 8.Завдання і зміст слухання музики
9. Види роботи вчителя з підготовки до проведення слухання музики.
10. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів.
11. Методика навчання співу.
12. Завдання і зміст вокально-хорової діяльності.
13. Види роботи вчителя з підготовки та організації вокально-хорової діяльності

учнів.

14. Вікові особливості розвитку дитячого голосу.
15. Методика формування співацьких навичок і вмінь молодших школярів.
16. Методи навчання співу. Методи пояснення і показу. Репродуктивний метод. Фонетичний метод.
17. Методика розучування пісні.
18. Підготовка вчителя до розучування пісні.
19. Методика виховання навичок багатоголосного співу.
20. Гігієна, співацький режим і охорона співацького голосу.
21. Завдання та зміст навчання гри на дитячих музичних інструментах в початковій та основній школі.
22. Методика організації гри на музичних інструментах.
23. Завдання та зміст навчальної музично-композиційної діяльності. Методичні погляди на організацію навчальної музично-композиційної діяльності.
24. Методика засвоєння музичних знань.
25. Завдання та зміст музично-теоретичної діяльності учнів. Типи уроків музики.
26. Урок як основна форма організації музичної освіти школярів.
27. Особливості уроку музичного мистецтва.
28. Особливості проведення уроків музики в початковій школі.
29. Організація діяльності учнів на уроці музики. Планування уроку.
30. Педагогічне оцінювання навчальних досягнень учнів із музичного мистецтва.
31. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики.